

d'aquesta o sigui la gralla; d'aquí «saura: monedula» (ThPu, 46), després copiat com a «mot antiquat» pel DTo, Belv, Lab, Vogel, AlcM (no Lacav. ni DAg, ni els diccs. de Fa que se'n degueren malfiar).

El fet que ja figurí «saura: cray» (junt amb 'garça: alster» etc.) en el *Vocab Cat-Al* (§ 1398) no crec que basti per fer-nos revisar aquesta interpretació i admetre que es tracti d'una antroponímia com la del cast *urraca* o el fr. *suargot* sinó suposar que ja el 1502 havia començat aquella interpretació del vers del *Spill*

SAURI, derivat savi del gr. σαῦρος 'llangardaix'.

□ 1ª doc: 1868, *SLitCosta*

CF: *Plesiossaure*, format amb πλησιός 'proper'. *Dinosaure*, amb δεινός 'terrible'. †*Sauròcton*, grec (Apollon) σαυροκτόνος, 'matador de dracs' (de quatre i de dues potes).

SAURÍ, 'l'home que amb una vareta endevina on hi ha aigua', de l'àr. *zuharí* 'geomàntic', 'saurí', derivat de *zúhara* 'planeta Venus' (de *zabar* 'brillar'), per la semblança de procediments entre els astròlegs i els geomàntics, i entre els d'aquests i els dels saurins □ 1ª doc · Lab. 1840.

També Escrig, 1851 (*çaurí*); DAg · «Val · el qui té l'habilitat de reconèixer les aigües ocultes d'alguna font o veta d'aigua», «persona que descobreix altres secrets com per art de nigromància», i a Eivissa 'follet' «berruguete, lutin». El mot aràbic passà al cast. ZAHORÍ (DCEC), segurament mitjançant una metàtesi de les vocals *zoharí* > *zahorí*. En alguna part del País Val. sembla que s'usa una variant *sayerí*, que es deu explicar a base d'una antiga forma **suari* més pròxima a l'ètimon aràbic, d'on *soyarí* diferenciat en *sayarí*, tal com *aš-šuyār* hi passà a *eixabuar* per AIXOVAR. «Ai-xí com el curanderero és un doctor de secà, sense títol --- així també el *çabuarí* és un ingenier agrònom sense més títol ni ciència que 'l seu atreviment, puix lo que diu el vulgo ignorant de que veu lo qu'està ocult baix terra, especialment l'aygua, no deixa de ser una de tantes paparruches --- encara que hi ha alguns indicis o senyals d'aygua en algun punt --- si en ell creixen juncs, bògues y --- que sòls se crien en la humitat --- sense llevar-li al *çabuarí* la pràctica que puga tindre en descobrir naiximents d'aygua --- El *çabuarí*, més que intrús, / és un pràctic en terrenos / ---», MGadea (*T del Xè II*, 149).

DERIV: *Saurina*. Cf. *sorieria*, *sòries* a SOLFA

SAÛS, ant. 'mena de gos coniller, d'instint molt fi', del b. antic SEGŪSĪA id., que sembla ser derivat del nom de SEGŪSĪA, avui vall de Susa, en el Piemont, d'on devia provenir aquesta raça de gossos □ 1ª doc: 1269; Llull.

«Fèlix --- demanà al hermità, lo *sehús* qui cassa lo cervo, per qual natura sentia mils la petjada del cervo que ençalçava, que la petjada del cervo que no ençalçava, car de aytal sentiment se meravellava fortment --- e dix que per ço car lo *sehús* havia més corregut ençalçant lo cervo que ençalçava --- empremia

més la semblança en la petjada de aquell --- que no ençalçava», *Merav* (Ag 1, 333, Ll. VIII, § 18 = NCl III, 90), amb variant ms. «--- lo ca qui s'apella *saús* --- smaltat, al mig, de blanc, lo qual *saús* té al col un collar d'or, e a l'espatla un balaix», inv d'Anfós el Magn, a. 1413. En lloc de *censes* s'hauria hagut de llegir *ceuses* (antic pl. masc en *-ses*) en un doc de 1269, on consta que l'Infant Pere (futur Pere el Gran) pagà, a Terol, per «dos lebrers e dos *censes* xv drs, y per un parel de coloms III drs» (Miret, Bcec 1908, 206).

En lloc de la genuina, apareix bastant en la forma cast. *sahuès(o)*, cosa explicable pels molts munters aragonesos i navarresos (a qui la natura del país els donava més ocasió d'aprendre a perseguir cervos, llops, óssos, senglars) que servien a les cases reial i senyoriales «Munters fassen segon que en Pascual monte ro los manarà --- e negun d'èls no gos tenir sinó 4 *sahuessos* e una *sahuessa*, e dels cadells de la *sahuessa* no romanguen mas dos ---», Ordenaments de la casa reial del rei Pere (sens dubte el Cerimoniós, *CoDoACA* VI, 14, mal retolat «Pere I», potser per algun notari ross o mall ?), «a Marcucho que sia aquella nit mateixa ab Nós e ab la lebrera e *sahuessos* del comte de Foix, e ab lo seu lebrer», c. 1390 (doc. de Joan I)

«Aprés que lo rey fon dinat --- venc lo munter major ab molts *sahuessos* e cans de presa e lebrés de Bretanya, e ab tota la munteria e anam tots ab lo Rey a caça fent gran matança de salvatgines», JoMartorell (Ag 1, 127) I algun altre cop una forma *saós*, que sembla catalanització partint de *sahuesso*: «que a lops de cassar e matar los dits lops, nos trametats dels vostre *saoses* e dels lebrers de Bretanya, a açò aptes e bons» (potser també doc. de Joan I el Caçador), cites que en gran part porta Faraudo (*Misc Fabra*, p. 169)

El II SEGUSIUS va donar el cast. SABUESO (DCEC/DECH), port *sabujo*, fr. ant. *seüs*, piem *sus*, it. *segugio*, i un oc. ant. *sabus* que figura en Bertran de Born, i rimant amb *rabús* en Marcabré (*PSW* VII, 487). L'evolució fonètica en cat. és com en PERTŪSIUM > *Pertús/Portús*, VULTŪRIUM > *voltor* etc.; per a la caiguda de la g, cf. *E T C* I, 155. Per a l'ètimon llatí veg l'article de DCEC/DECH, on ja em faig càrrec dels treballs etimològics de Diez, Gröber (*ALLG* v, 464), H Werth (*ZRPh* XII, 265-6) i Sainéan (*Bb-ZRPh* x, 16) Es dubta entre la vall de Susa, de llengua francoprovençal, en el Piemont, i els *Segusiavi* habitants del Forés, prop d'Alvèrnia i Lió En el nom d'aquest, segons Whatmough, hi hauria hagut una variant antiga *Sabusiavi* o *Sebuni*, amb ieur. *g^u* > *b* (*Pre-Italic dialects of Italy*, I, 312-3, 365; II, 148, 193; *Dial of Anc Gaul*, 71): llavors podria ser antiga la *-b-* del cast. *sabueso* i del port. *sabujo* Convé comprovar-ho millor.

Saut, santar, V. saltar *Sauvatge, V selva* *Sàuvia, V. sàlvia* (SALVAR) *Savalló, V. saballó*

SAVAI, provençalisme de Llull, oc. *savai* 'dolent, miserable' (format amb el sufix *-ai*, propi de l'oc. ant., *DECH* III, 547b33). 5 exs. de *savay* en els Rims de